

חג השבועות - פרשת נשא

עלון חידושי תורה ופרפראות על **פרשת השבוע** בעניינא דיומא ממפרשי ומדרשי חז"ל
בפרשת נשא 176 פסוקים = **צוף**

בפרשת נשא 18 מצוות, מתוכן 7 מצוות עשה, ו-11 מצוות לא תעשה (ספר החינוך).

פרשת נשא היא הארוכה ביותר בתורה עם 176 פסוקים. השבת שבה קוראים את פרשת נשא היא תמיד השבת הסמוכה לחג השבועות. בתהילים הפרק הארוך ביותר – פרק קי"ט עם 176 פסוקים וכן מספר הדפים במסכת הארוכה ביותר בתלמוד הבבלי 'בבא בתרא' קע"ז דפים. וזהו רמז לכתוב (איוב יא ט) **אֲרָפָה מֵאֲרָץ מִדָּה וְיַחְבֶּה מִנֵּי יָם**.

צוף דָּבַשׁ אֲמַרְי נְעָם מְתוּק לְנֶפֶשׁ וּמֵרָפָא לְעַצֵּם. (משלי טו כד) התורה נקראת **צוף** כי היא מכנעת את קליפת צפו ונראה לכן ס"מ [סמאל] נקרא בפי העולם בשם **פלוני** [176] שהוא מספר **צפו** ולכן באלופים של אליפז בן עשו יש אלוף ששמו צפו דכתיב **אֲלוֹף תִּימָן אֲלוֹף אֲלוֹף צָפוֹ אֲלוֹף קִנָּז** (בראשית לו, טו) נמצא **זָרְעוּ שָׁל עֵשׂו** נקרא בשם **צפו** שהוא שם הקליפה הראשונה של שבעים אומות. ולכן תיקן דוד המלך ע"ה באלפא ביתא של **אֲשָׁרֵי תִמְיָמֵי דָרָךְ** (תהלים קיט, א) קע"ז פסוקים כמנין צפו להכניעה. (בן יהוידע – גיטין נ:):

צוף דָּבַשׁ - הנה **אֲמַרְי נְעָם** שיצאו מפי החכם הם כמו **צוף דָּבַשׁ** שהוא מתוק לנפש המרגשת כשיזון האדם ממנו והוא עוד מרפא לאיברים הכתושים בשיושם עליהם ולזולת זה מחליהם וכן **אֲמַרְי נְעָם** החכמים יערבו לנפש המשכלת ובהם עוד הישרה לתקון הגוף ולברר ולהוציא ממנו חלי המדות הפחותות. (רלב"ג)

חג השבועות - טעם שנקרא שבועות כי נשבע הקב"ה שלא ימיר אותנו ואנחנו נשבענו לו שאין אנו ממירים אותו ח"ו.

ועוד לפי שהוא רמז שעל מנת לקבל התורה מנינו ז' שבועות כאשר הנטהרת בז' נקיים ולרמוז שלא ניתנה תורה עד אשר נטהרנו בז' שבועות וע"כ צריך לפרוש מסומאוננו תמיד ואז נקרב לתורה נקרא חג השבועות. (מדבר קדמות)

מנהג נכון לאכול חמץ ומצה בחג השבועות רמז לגוף ונפש שיתעדנו לעתיד, כי בעבור זה היה חמץ ומצה בשתי הלחם ומנחת נסכים, ועוד תרי טעמי דהוא זכר ליציאת מצרים דעל מנת כן פדאנו.

עושינ לחם ארוך ובו ארבעה ראשים לרמז דהתורה נקראת לחם **דָּאֲרָפָה מֵאֲרָץ מִדָּה** (איוב יא ט) ובה **פרד"ס**.

מי שאינו יושן בלילה הזאת יהיה לו לסימנא טבא דלא ינום ולא ישן מזלו ומובטח לו דישלים שנתו, וזוכה לבנים ובני בנים תלמידי חכמים, ועושה תיקון לשכינה, ומתקן פגם הראות.

ישתדל לחדש חידושי תורה בחג הקדוש הזה כי הוא סימנא טבא לכל השנה, ואם לאו בר הכי הוא נקוט מיהא ללמוד או לשמוע איזה חידוש אשר לא ידעו מקודם.

ערב שבועות - יפריש צ"א (91) פרוטות וישלים עד שיעור שני פעמים ב"ן (104=2*52), ויתנם לתלמיד חכם עני ועניו, והוא תיקון לעון אדם הראשון, ועון העגל, ולפגם הברית, והוא **סגולה לחשוכי בנים ומקרב הגאולה**. (מועד לכל חי סיון)

וחג שבעת תעשה לך בכורי קציר חטים וחג האסיף תקופת השנה. (שמות לד כב)

ארבעה שמות יש לחג הקדוש הזה: חג השבועות, חג מתן תורה, חג הביכורים, חג עצרת.

וכולם רמוזים בשמו: **שְׁבַעַת רִי"ת ש** - שבועות, **ב** - ביכורים, **ו** - ו' בסיון, **ע** - עצרת, **ת** - תורה. ת' בגימטריא **קציר** - קציר חטים.

חג השבועות הוא זמן השפעת פרנסה ובני חיי ומזוני, כיון שהעולם נברא בשביל ישראל שנקרא ראשית, ובעת מתן תורה עמודי השמים ירופפון אם לא יקבלו ישראל את התורה יהפך העולם לתוהו ובוהו, על כן מגיע לישראל העולם הזה כדין מציל מזוטו של ים ומשולוליתו של נהר שהרי זה שלו. (שער יששכר מאמר חג הביכורים)

מנהג לימוד תורה בליל שבועות

כתב המגן אברהם (או"ח תעד) - איתא בזוהר שחסידים הראשונים היו נעורים כל הלילה ועוסקים בתורה. וכבר נהגו רוב הלומדים לעשות כן ואפשר לתת טעם ע"פ פשוטו לפי שישאל היו ישנים כל הלילה והוצרך הקדוש ברוך הוא להעיר אותם כדאיתא במדרש לכן אנו צריכים לתקן זה.

מובא במדרש בראשית רבה א יב - ישנו להם ישראל כל אותו הלילה לפי ששינה של עצרת עריבה והלילה קצרה. אמר ר' יודן אפילו פורטענא לא עקץ במ בא הקדוש ברוך הוא ומצאן ישנים התחיל מעמיד עליהם בקלאנין הה"ד (שמות יט) **וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בְּהִיַת הַבֶּקֶר וַיְהִי קֵלֶת וַיִּבְרָקִים** והיה משה מעורר לישראל ומוציאן לאפנתי של מלך מלכיה המלכים הקב"ה. הה"ד (שם, יז) **וַיִּבְרָא מִלֶּחֶם אֱלֹהִים אֶת הַעֵם לְקִרְיַת הָאֱלֹהִים**.

שאלה - איך ייתכן שבני ישראל לא יבואו בהכנה רבה למעמד הנגב הלז כל הלילה ולא עוד אלא שהיו ישנים עד ב' שעות ביום.

תשובה - לפי שאבותינו חשבו שענין מתן תורה הוא בבחינת נבואה, ולכן עלו כולם למטותיהם לקבל חזיון הנבואה בחלום הלילה מתוך שינה, ודימו שמתוך שמהה של מצוה או אכילה ושתייה ושינה עריבה יזכו להשראת שכינה ולחלומות של נבואה. ובאמת בענין הנבואות לא טעו שהרי בכל נביא חוץ מנשיא רבינו כתיב (במדבר יא ו) **אִם יִהְיֶה נְבִיאָם יִּי-הוָה בְּמִרְאֵי אֱלֹהִים אֶתְדַבֵּר בְּחִלּוֹם אֲדַבֵּר בּוֹ**. ולכן היה משה רבינו צריך לעוררם משנתם להגיד להם כי לא הרי התורה כהרי הנבואה, כי לקבל התורה צריך מה צלול ושכל בהיר. אחרת אי אפשר ללמוד תורה בבניה דעת והשכל. וקבלת התורה עדיפה מנביאות כמאמרם ז"ל (בב"ב יב). **חֶסֶם עֲדִיר מְנַבֵּיא, שְׁנַאֲמַר (תהלים ז): וְנִבְאָ לֵבָב חֶכְמָה**. וגם היו עומדים על רגליהם בשעת קבלת התורה כדכתיב **וַיִּתְיַצְּבוּ, וַיַּעֲמֵד הָעָם, יוֹם אֲשֶׁר עֲמַדְתָּ לְפָנַי יְיָ-הוָה אֱלֹהֵינוּ בְּחַרְבַּב** (במדבר יב ו), וע"כ נקרא בפי כל 'מעמד' הר סיני דייקא. (מעייין בית השואבה) (שערי ימי הפסח)

וְשֵׁם הָאִישׁ אֱלִימֶלֶךְ וְשֵׁם אִשְׁתּוֹ נְעֻמִי וְשֵׁם שְׁנֵי בָנָיו מַחֲלוֹן וְכַלְבָּיוֹן אֶפְרַתִּים מִבֵּית לֶחֶם יְהוּדָה. (רות א ב)

מדרש - אמר רבי יוחנן צריך אתה לחוש לשם מחלון [שהוא] לשון מחילה, נדווגה לו רות המואביה. שהיתה רותחת מן העבירה. כליון שהוא לשון כלייה, נדווגה לו ערפה שעמד ממנה גלית הפלשתית. (מדרש זוטא (בוכר) מגילת רות פרשה א)

שאלה - אמרו רז"ל (בב"ב א ג) **אֱלִימֶלֶךְ, מַחֲלוֹן וְכַלְבָּיוֹן**, גְּדוּלֵי הַדּוֹר הָיוּ, וּפְרָנְסֵי הַדּוֹר הָיוּ. איך לא חשש אלימלך שהיה גדול הדור למה שאמרו חז"ל צריך אדם לחוש לשם ואיך קרא לבנו כליון שהוא לשון כלייה.

תשובה - לפי שלפעמים הוא לשון ברכה. כגון שנפלו עליהם שונאים רשעים להורגן וקראו כליון שיכלו השונאים. או שרבו העכברים שמשחיתין את התבואה. כדאיתא בירושלמי דמאי פ"א ה"ג רבי פינחס בן יאיר אָזַל לְחַד אֶתְר אֶתְוֹן לְגַבְיָה אֲמָרוּ לֵיה עֲכַבְרִיא אֶכֶל עֵיפוֹרָן. עכברים אוכלים התבואה שלנו. שהוא סימן ברכה אז, וקמ"ל דאפילו כשקורא לברכה ואז צריך את זה מ"מ כיון שבעלמא הוא סימן קללה צריך אדם לחוש לשם, כמו שאמר רבי יוחנן מכיון שזה יכול להזיק בפעם אחרת כמו שהיה במחלון וכליון. (טעמא דקרא)

ובאו המים המאריים האלה במעמד לצבות בטן ולנפל ירך ואמרה האשה אמן אמן. (במדבר ה כב) **שאלה** - מה הטעם דכתיב **וְלִנְפֹל יָרֵךְ** בכתב חסר ו'. **תשובה** - כדי לקרותו לנפל שהיו משקיין אותה אף כשהיתה מעוברת ולא חיישינן שמא יעשה נפל כדאמרין (סוטה כו): **מְעוֹבְרַת וּמִיָּקָת עֲצָמוֹ** - או שוֹתָה, או לא נוֹטְלַת כְּתוּבָתָהּ. (פנחה רוא)

ואם לא נטמאה האשה ושהרה הוא ונקמה ונזרעה זרע. (ה כח) פרש"י - אם היתה יולדת בצער, מלד בְּרַנְחָה; אם היתה יולדת שחורים, יולדת לְבָנִים. ובגמרא (סוטה כו). שאם היתה עקרה נפקדת, דבר רבי עקיבא. וכן (שם) נקבות - יולדת זכרים, קצרים - יולדת ארופים.

שאלה - האם הסוטה מברכת על שתיית המים, באופן שהיא יודעת בבירור שהיא טהורה שהרי מבטיחה הכתוב פרי בטן.

תשובה - על ברכת הנהנין פשיטא שאינה מברכת כיון שנותן דבר מר לתוך המים אינה הנית, וברכת המצוה אם היא טמאה בודאי אינה מברכת שאין מברכין על העונש כמשי"כ הראשונים על חייבי מיתות ב"ד. אלא אפילו יודעת בבירור שהיא טהורה, כיון שתחילת עניינה בעבירה אין מברכין על דבר שבא בעבירה, כשם שאין מברכין על השבת הגְּזֵלָה והחזרת הריבית. (טעמא דקרא)

פֶּל יָמֵי נְדוּוּ מִפֶּל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה מִגֶּפֶן הַיַּיִן מִחֲרָצִים וְעַד זֶה לֹא יֵאָכֵל. (ו ד) מִיַּיִן וְשֶׁכֶר יִזְיַר בְּגִמְטְרִיא הוּא שֶׁמֶשׁוֹן בֶּן מִנּוּחַ (863). (פננת רזא)
על שמשון השופט נאמר (שופטים יז ה-ו) וַיֵּרֶד שֶׁמֶשׁוֹן וְאָבִיו וְאָמְרוּ תִּמְנְתָה וַיִּבְאֵוּ עַד פְּרָמֵי תִּמְנְתָה וַהֲגֵה פִּפְרֵי אֲרָיוֹת שֶׁאֵל לְקַרְאָתוֹ. וַתִּצְלַח עֲלָיו רוּחַ יְ-הוָה וַיִּשְׁפְּעוּהוּ כְּשֶׁשֶׁע הַגִּדִי וּמֵאֻמָּה אֵין בְּיָדוֹ וְלֹא הִגִּיד לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ אֵת אֲשֶׁר עָשָׂה.
שאלה – יש להבין כיצד ייתכן שמשון הסתיר מאביו ואמו כי שפס את הארי בגבורתו, הלא הם עצמם הלכו עמו? ועוד למה נאמר וַהֲגֵה פִּפְרֵי אֲרָיוֹת שֶׁאֵל לְקַרְאָתוֹ, ולא נאמר 'לקראתם', הרי גם הם היו עמו בדרך?
תשובה – מאחר שנאמר אזהרה מיוחדת לנזיר כי מוטב שתחזק אפילו מכרם ענבים, ולא יכשל באכילת ענבים. בלשון הגמרא (שבת יג.) 'לָךְ לָךְ אֲמָרִי וְנִירָא סְחוּר סְחוּר, לְכָרְמָא לֹא תִּקְרַב לֹא תִּקְרַב, לְכוּמַר, הַמְלִיצוּ לוֹ לְנִזְוִר: לֵךְ לָךְ מִכָּאן, הַקָּה אֵת הַדְרָךְ סְחוּר סְחוּר, וּבְלִבְד שְׁלֹא תִּתְקַרֵב אֶל הַכְרִם. שֶׁמֶשׁוֹן הֵלֵךְ הֵיךְ נִזְוִר וְהִכְתוּב אֹמֵר וַיִּבְאֵוּ עַד פְּרָמֵי תִּמְנְתָה, כְּלוּמַר שֶׁאֲבִיו וְאִמּוֹ גִּיעוּ עַד לְכַרְמֵים שֶׁל תִּמְנַת. מִסְבָּה זוֹ נִרְאֶה כִּי בְּרַגְעַ מְסוּיִים פָּרַשׁ מֵהֶם שֶׁמֶשׁוֹן וַעֲקַם אֶת הַדְרָךְ סָבִיב, לְבַל יִתְקַרֵב אֶל הַכְרָמִים. כִּיוֵן שֶׁכֵּן מוּבֵן מִדּוּעַ הֵיךְ פִּפְרֵי אֲרָיוֹת שֶׁאֵל לְקַרְאָתוֹ בְּלִבְד, וְלֹא לְקַרְאָתָם. מֵאַחַר וְהִלְכוּ בְּדֶרֶךְ אַחֲרָת. לִכֵּן גַּם לֹא יִדְעוּ אֵת שֶׁאֲרַע עִמּוֹ בְּהִיּוֹת לְבָדוֹ, וְאֵף הוּא לֹא הִגִּיד לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ אֵת אֲשֶׁר עָשָׂה. (פניני הגר"א)

יברכה ו-הנה וישמרה. (ו ד) ובמדרש מובא (מ"ר יב ג) **יברכה** - בממון, **וישמרה** - מן המזיקין. **שאלה** - צריך ביאור - מה ענין מזיקין לכאן.

תשובה - איתא בגמרא (תענית ה:) אין הברכה מצויה אלא בדבר הסמוי מן העין, שְׁנַאֲמַר (דברים כח ה): **יִצְו יְ-הוָה אֲתָךְ אֵת הַבְּרָכָה בְּאַסְמִיךָ.** והרי ידוע שהמזיקין שולטים גם בדבר הסמוי מן העין. ואם כן מה יועיל לאדם שהקב"ה יברכו בממון, הלא ברכה זו תשרה רק אם תהא סמויה מן העין, וגם בזה הרי ישלטו המזיקין? לכך אמר **וישמרה** - מן המזיקין. (מדרש יהונתן) **א"נ** אחרי הברכה בממון צריך ברכה על שמירה שלא יבוא להם רע על ידי העושר, לפי שיש **עושר שמור לבעליו לרעתו** (קהלת ה יב). **א"נ** שלא יבאנו העושר לידי כפירה או גאווה. (אה"ח)
יברכה ו-הנה בגימטריא בנכסים ובגוף (279 עם הכולל). **וישמרה בגימטריא יצר הרע.** (576 עם הכולל)
יברכה ו-הנה וישמרה - בברכה הראשונה ג' תיבות, כנגד ג' אבות, וכנגד ג' אנשים בתורה שני וחמישי.

יאר ו-הנה פניו אליה ויחנה - בברכה השנייה ה' תיבות, כנגד ה' חומשי תורה, וה' קוראים בתורה ביום טוב.
ישאל ו-הנה פניו אליה וישלום - בברכה השלישית ז' תיבות, כנגד מצות הנהגות ז' ז', שבת ושמיטה, ובשבת קוראים ז' בתורה. והם כ"ה אותיות כנגד משה שקיבל את התורה אחר כ"ה דורות. (הרוקח) כיצד? אברהם היה דור עשרים, [עשרה דורות מאדם ועד נח, עשרה דורות מנח ועד אברהם (אבות ה)] יעקב לוי קהת עמרם הרי כ"ה דורות, ומשה קיבל את התורה ועליהם אמר דוד המלך ע"ה כ"ו פעמים **פי לעולם חסדו** (תהלים קלו) שהיה העולם תהו כ"ו דורות בלא תורה וְזָן אוֹתָם בְּחֶסֶדוֹ. (פסחים קיח.) ז' ימי נידה ז' ימי לידה ז' ימי מצה ז' ימי סוכה שבע ימים לקרבן וְהֵיךְ שְׁבַעַת יָמִים מַתַּח אֲמָו (שמות כב ט) (רבינו אפרים)

פרש"י - יראה לך פנים שחוקות, פנים צהבות, ויחנה - יתן לך חן. שהרי על ידי שהאדם מתעשר ומתברך בממון אנשים מקנאים בו דוח דרך העולם דבני אדם בעבלי העושר, וכן אמר הכתוב (תולדות כו ד) וַיִּהְיֶה לוֹ פְּסוּלִים. (ש"ע קלו ב)
א"נ - הטעם שאומרים ברכת כהנים סמוך לברכת התורה לפי שיש בה שישים אותיות, כנגד ששים מסכתות שבתלמוד וכדי להזכיר ברכתם של ישראל לפני התמידים. (ספר המנהיג' לרבי אברהם בן נתן הירחי זצ"ל החתום אב"ו, מרביתו הראשונים נלב"ע ד'תתקע"ו 1215 תלמידו של הראב"ד ר"י הוקן בעל התוספות) **ג' ברכות בברכת כהנים** כנגד כהנים לויים וישראלים. ס' אותיות כנגד ס' ריבוא היו ישראל שיתברכו בזכות ג' אבות, דכתיב (ויקרא כו מב) וַיִּזְכְּרֵנִי אֵת בְּרִיתִי וַיַּעֲקוּב וַאֲפֵה אֵת בְּרִיתִי וַיִּצְחַק וַאֲפֵה אֵת בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֶזְכֹּר וַאֲפֵה אֶת בְּרִיתִי אֶזְכֹּר. ויש בפסוק ס' אותיות.
ט"ו תיבות בברכת כהנים - שהיה שלמה מאברהם ט"ו דור. וישב שלמה על כסא ה'. **שלוש** בגימטריא **שלמה**. (376 עם הכולל) (הרוקח)

שאלה - מה הטעם שנהגו לומר ברכת כהנים סמוך לברכת התורה. (ש"ע או"ח מן ט) ולא פרשה קצרה אחרת מהתורה. ודי היה באמירת פסוק אחד. **תשובה** - הטעם בשלושה פסוקים שרצו לסדר כדרך הקורא בתורה, ונקטו אלו משום שיש בהן ברכה. (משנ"ב) שהרי אין קורין עם פל אַחַד פְּחוֹת מְגִ' פְּסוּלִים. (ש"ע קלו ב)

א"נ - הטעם שאומרים ברכת כהנים סמוך לברכת התורה לפי שיש בה שישים אותיות, כנגד ששים מסכתות שבתלמוד וכדי להזכיר ברכתם של ישראל לפני התמידים. (ספר המנהיג' לרבי אברהם בן נתן הירחי זצ"ל החתום אב"ו, מרביתו הראשונים נלב"ע ד'תתקע"ו 1215 תלמידו של הראב"ד ר"י הוקן בעל התוספות) **ג' ברכות בברכת כהנים** כנגד כהנים לויים וישראלים. ס' אותיות כנגד ס' ריבוא היו ישראל שיתברכו בזכות ג' אבות, דכתיב (ויקרא כו מב) וַיִּזְכְּרֵנִי אֵת בְּרִיתִי וַיַּעֲקוּב וַאֲפֵה אֵת בְּרִיתִי וַיִּצְחַק וַאֲפֵה אֵת בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֶזְכֹּר וַאֲפֵה אֶת בְּרִיתִי אֶזְכֹּר. ויש בפסוק ס' אותיות.
ט"ו תיבות בברכת כהנים - שהיה שלמה מאברהם ט"ו דור. וישב שלמה על כסא ה'. **שלוש** בגימטריא **שלמה**. (376 עם הכולל) (הרוקח)

ויבאו את קרבנם לפני ו-הנה שש עגלות צב ושני עשר בקר עגלה על שני הנשאים ושור לאחד ויקריבו אותם לפני המשכן. (א ד) **שש עגלות צב** שומע אני עגלה על כל אחד ואחד תלמוד לומר **עגלה על שני הנשאים**, שומע אני שור על שני הנשאים תלמוד לומר **שור לאחד**. (ספרא) כתב הספורנו - לאות אחוה ביניהם אשר בה יהיו ראויים שתשרה שכניהם ביניהם כאמרו (דברים לג ה) וַיִּהְיֶה בִישְׁרׁוֹן מִלֶּךְ הַבְּתָאֶסָף רֵאשִׁי עִם יַחַד שְׁבַעֲתֵי יִשְׂרָאֵל. על הפך חלק לבם עתה יאמרו.

שאלה - למה דווקא **שש עגלות צב**. כתיב (במדבר ב ב) **איש על דגלו באת לבית אבתם יחנו** כשם שחנייתן למעלה ד' דגלים סביב לכסא הכבוד כך היה למטה ד' דגלים סביב למשכן. אם כן היה ראוי שיקחו ארבע עגלות צב ועל כל עגלה ג' שבטים. והיא יותר אחדות ואחוה ביניהם.
תשובה - כתיב (ז ה) וַנִּתְמַח אֹתָם בְּכַתִּיב מְלֹא ו', כנגד ו' עגלות. למה ו' עגלות כמו שירדו אבותינו במצרים ב' עגלות, כי וַיִּרְא אֵת הָעֲגֻלוֹת (בראשית מה כז) מלא ו' כנגד ו' עגלות. ו' פעמים כתיב עגלות בפרשה זו (עגלות, העגלות, העגלות, העגלות) כמו שם בפרשה (מִאֲרָץ מִצְרַיִם עֲגֻלוֹת, וַיִּתְּנוּ לָהֶם יוֹסֵף עֲגֻלוֹת, וַיִּרְא אֵת הָעֲגֻלוֹת, וְאֵת נְשֵׁיהֶם בְּעֲגֻלוֹת) ורומז שהיה אותו מנין. (הרוקח)
א"נ כתיב **שש עגלות** בכתיב חסר ו', לכפר על ו' פעמים עגל הכתוב בפרשה. **צב** לכפר על צ"ב ימים שהיו מיציאת מצרים עד שנשרף העגל, עד שבועות שניתנה תורה חמישים יום, ולאחר מ' יום ירד משה מן ההר, ולאחר דן את החוטאים, הרי צ"ב יום, זהו שנאמר (דברים לב כ) בָּנִים לֹא אֲמַן בָּם, ולכך אין ט' בעשרת הדברות ראשונות כי ט"ו באתב"ש נמ"א שהם צ"א. (רבינו אפרים)

איתא במדרש (במדבר רבה פ"ב ס"ח) **שש עגלות צב**, כנגד ששת ימי בראשית. **שש**, כנגד ששה סדרי משנה. **שש**, כנגד אמהות, אלו הן: שרה ורבקה, רחל וְלֵאָה, בְּלֵקָה, זֵלְפָה, **שש**, אמר רב הונא כנגד שש מצוות שהמלך מצוה עליהם בכל יום. מפני מה לא הביאו חצין עגלות וְחֶצִינָן שְׁנַרִים, מפני שהיו יראים שֶׁמָּא יָמוּת שׁוּרוֹ שֶׁל אֶחָד מֵהֶם אוֹ שֶׁמָּא תִּשְׁכַּר עֲגֻלָּה שֶׁל אֶחָד מֵהֶם, וְנִמְצָא אוֹתוֹ שֶׁשָּׁכַט אֵין לוֹ חֵלֶק בְּמִשְׁכַּן. ולא הביאו צב שביעי מפני כבוד ה' יתברך ב"ה כי הוא יושב ברוקח השביעי. וזהו **ויבאו את קרבנם לפני ו-הנה רצה** לומר עד הרקיע השביעי שהוא לפני ה', והלשון **לפני ו-הנה** הוא כאילו אמר מפני כבוד ה'. והנה משה רבינו ע"ה הבין בדעתו שהביאו **שש עגלות צב** כנגד ששת ימי בראשית לכן לא רצה לקבל בלי רשות המקום ב"ה. מכח שמחוסר יום אחד משבעת ימי בראשית הוא יום השביעי קודש הוא לה'. והיה נחשב כאילו נעשה פרוד בין הימים. משום הכי נאמר לו מפני המקום **קח מאתם והיו לעבד את עבדת אהל מועד** (ז ה), רמז לו המקום שתכלית העגלות הן לעבוד עבודה בהם לשאת הקרשים והיריעות, אם כן מוכח שיפה עשו הנשאים שלא הביאו כי אם **שש עגלות**, כי עיקר תכליתם הקל עבודה, ויום השבת הוא מנוחה בלא עבודה, לכן לא הביאו עגלה נגד יום השבת. וכוונת הכתוב **קח מאתם רצה** לומר שנתנו להם הראותם שילמדו הקל וחומר מהעגלות והפרות שהן קיימות לעולם, כמו שמסיק במדרש שם עד היכן היו קנינים, רבי יודא **מלא ו-הנה** רבי שמאי ברבי נחמן ורבי הונא פליגי בשם רבי קפרא אמר, עד (הושע יב יב): **שְׁבַגְלִל שְׁנַרִים נִבְחוּ, וְהִיכַן הַקְּרִיבוּם, רַבִּי אֲבָא בַר כְּהֵנָא אָמַר, בְּנוּב הַקְּרִיבוּם, רַבִּי אֲבָהוּ אָמַר, בְּגִבְעוֹן הַקְּרִיבוּם, רַבִּי חֵמָא בַר רַבִּי חֵינָא אָמַר בְּבֵית הָעוֹלָמִים הַקְּרִיבוּם.** קל וחומר ישראל שהם דבוקים בהקב"ה על אחת כמה וכמה, שנאמר (דברים ד ד) **אֲתָם הַדְּבֻקִים בִּי-הוָה אֶל-לֵהִיכֶם חַיִּים בְּלָכֶם הַיּוֹם.** וזהו **לפני ו-הנה** ממש שהם דבוקים בה' לכן יהיה להם השארות נצחי לעולם עלמאי. (אוצרות השל"ה)

ועתה וישמרה נא ואל תשתי ויין ושכר ואל תאכלי פל טמא. (שופטים יג ד) **ועתה אל תשתי ויין ושכר ואל תאכלי פל טמא** פי נזיר א-להים וְהֵיךְ הַנְּעִיר מִן הַבְּלַעַר עַד יוֹם מוֹתוֹ. (י מפטרי) **שאלה** - מה הטעם דבציווי המלאך לאשה כתיב ברישא פל טמא לשון זכר, וכתיב ואל תאכלי פל טמא לשון נקבה.
תשובה - לפי שהיו הנשים מייצגות לאשה זו לאכול קיבת ארנבת שהיא טובה להריון, והארנבת פעמים זכר ופעמים נקבה, לכך צוה לה המלאך שלא לאכול זה, ולכך לשון זכר ונקבה.
ויאמר לו מלאך ו-הנה למה זה תשאל לשמי והוא פלאי. (שם יג יח) אני איני מבקש כבוד ותפארת מן האדם, כי מלאך אני. גם שמי **פלאי**, לא ידעוהו שוכני חומר. וגם כיון כי שם המלאך הוא לפי שליחותו והוא נשלח ברגע זו לעשות פלאות, כמו שאמר: **ומפלא לעשות, והיה עתה שמו פלאי.** (מלבי"ם)
חידה בהפסטה - מה היה שמו של המלאך שהתגלה לאמן ואביו של שמשון.
תשובה - שם המלאך היה **מיכאל**. והוא רמזו בשמו - **פלאי** בגימטריא **מיכאל** היה. (121) (הרוקח)

שבעים פנים לתורה, לעינים תהיה יותר מתשובה אחת
התשובות אינם להלכה למעשה, הערות והארות יתקבלו בברכה
לע"נ הרב חפץ בן אסתר זצ"ל
לקבלת העלון במייל ניתן לפנות לכתובת ramnadlan018@gmail.com